



الزامات دستیابی به رشد اقتصادی بالا و پایدار

محمد رضا عبداللهی

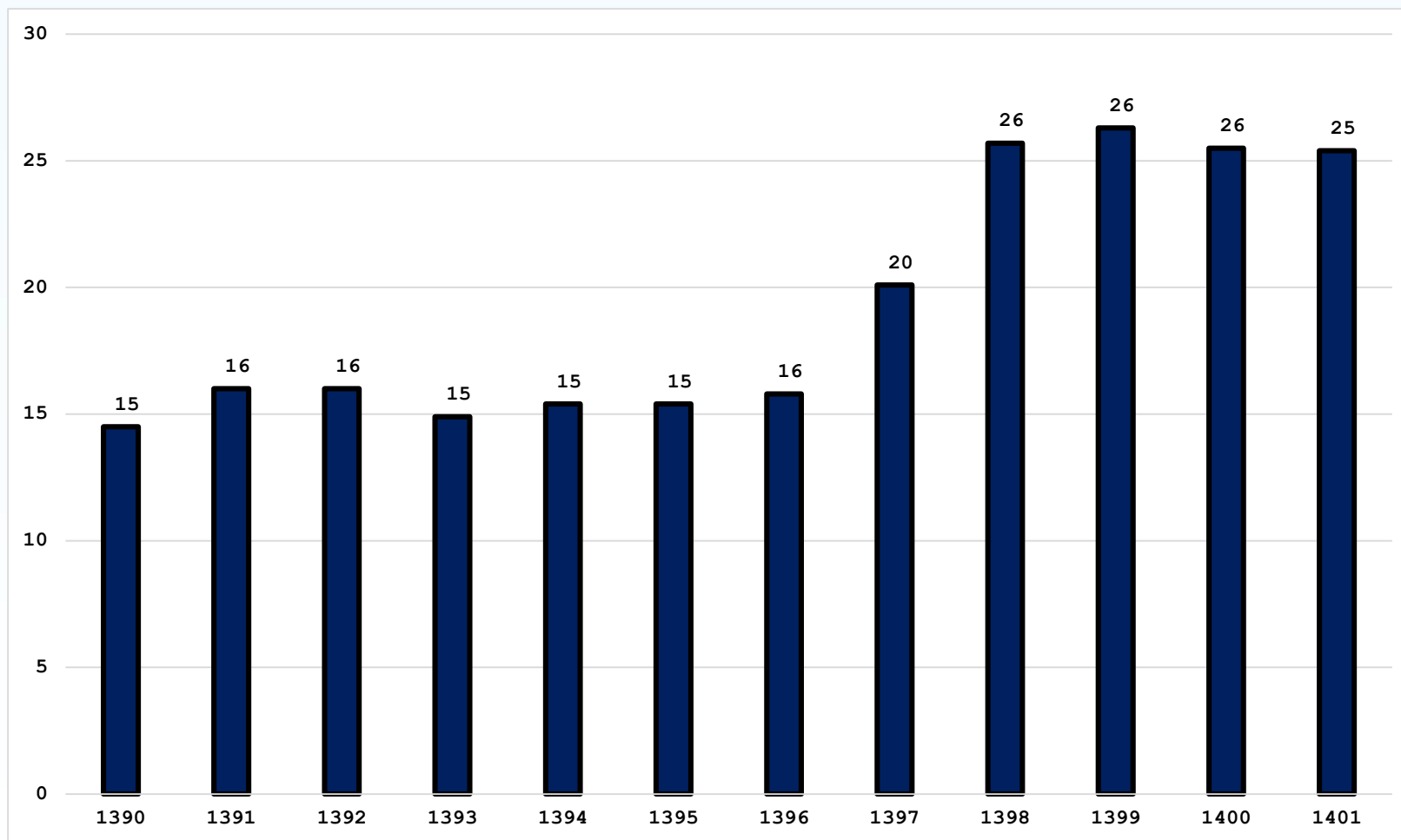
فروردین ۱۴۰۳





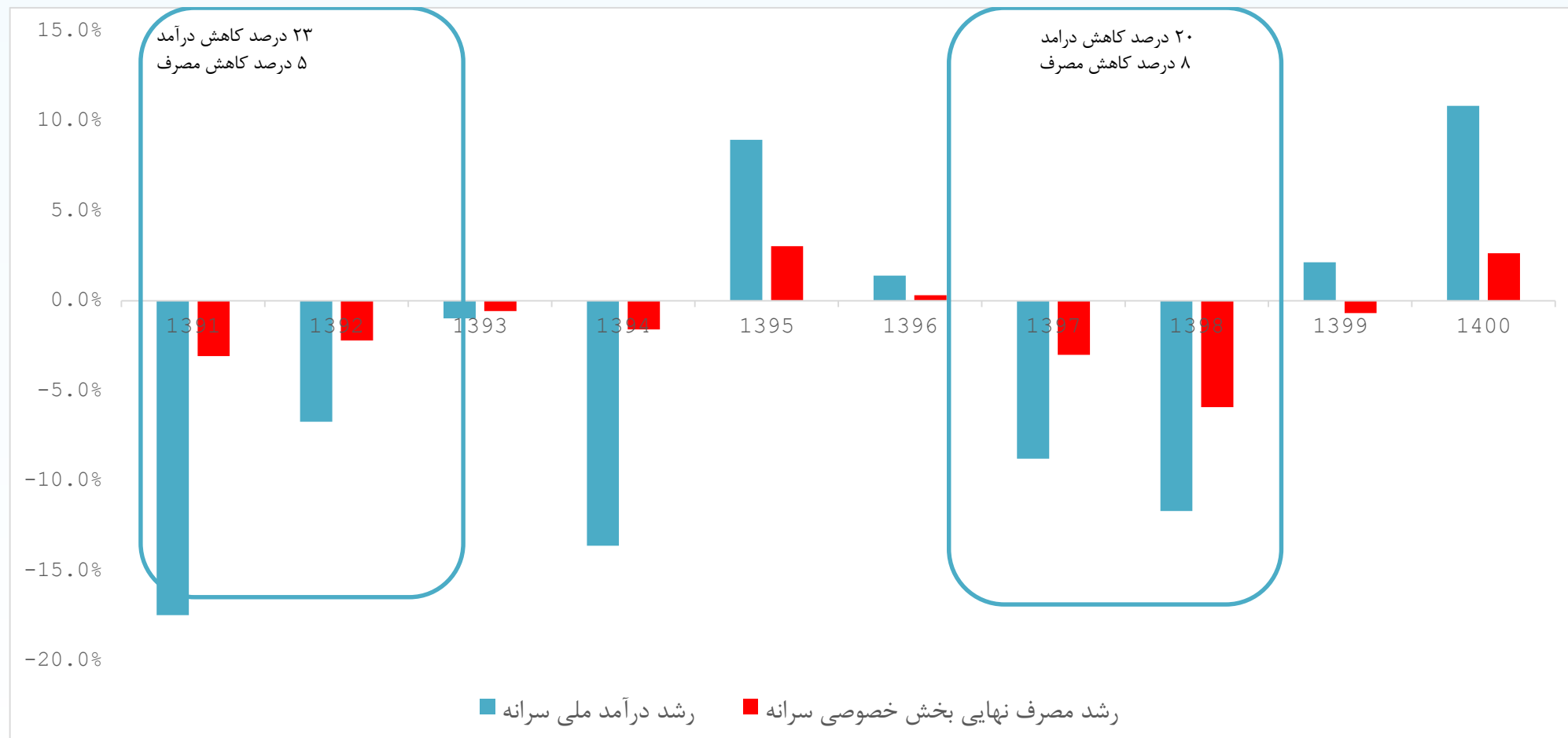
تصویری از وضعیت رشد اقتصادی و عوامل موثر بر آن

جمعیت زیر خط فقر



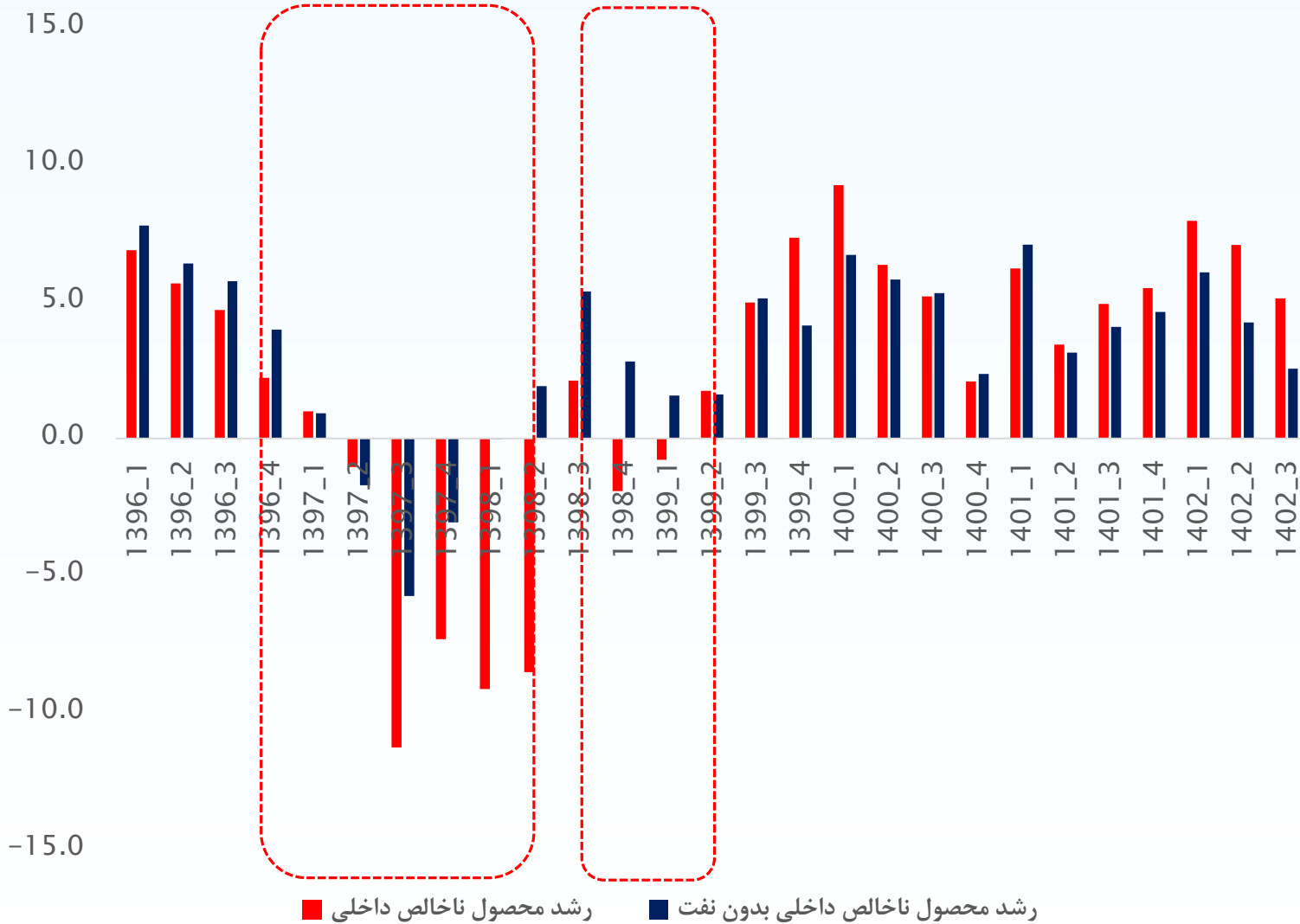
ماخذ: محاسبات مرکز پژوهش های مجلس

رشد مصرف نهایی بخش خصوصی سرانه و درآمد ملی سرانه



ماخذ: حساب های ملی فصلی بانک مرکزی

رشد اقتصادی



متوسط رشد اقتصادی ۵.۸ ✓

درصدی از پاییز ۱۳۹۹ تا پاییز

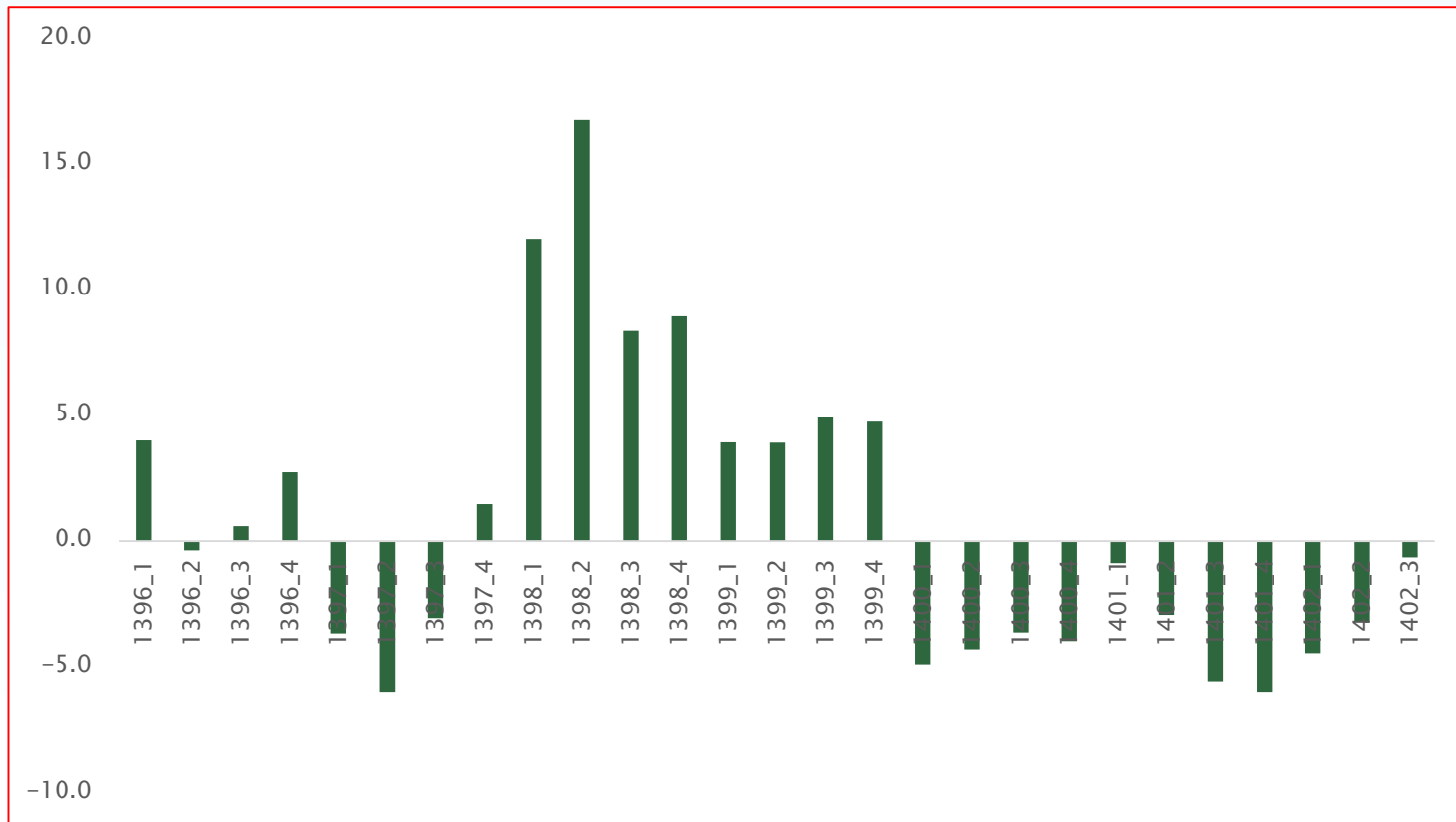
۱۴۰۲

متوسط رشد اقتصادی بدون نفت ✓

۴.۷ درصدی از پاییز ۱۳۹۹ تا

پاییز ۱۴۰۲

بخش کشاورزی



متوسط رشد بخش کشاورزی منفی ✓

۲.۲ درصدی از پاییز ۱۳۹۹ تا پاییز

۱۴۰۲

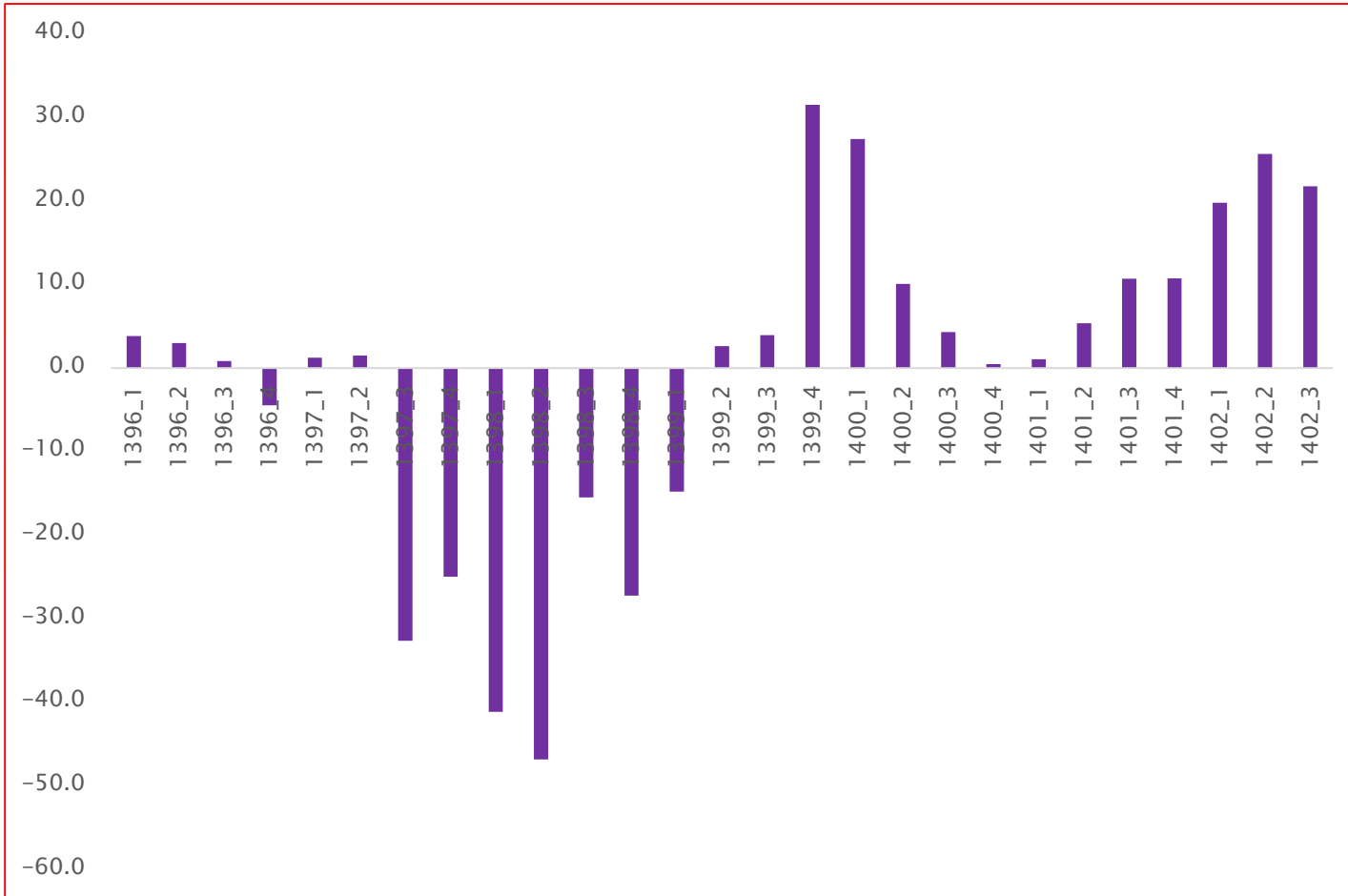
پیش بینی تداوم رشدهای منفی و ✓

نزدیک به صفر با توجه به مشکلات

مرتبط با خشکسالی

ماخذ: مرکز آمار ایران

بخش استخراج نفت و گاز طبیعی



متوسط رشد بخش نفت ۱۳.۳ ✓

درصدی از پاییز ۱۳۹۹ تا پاییز

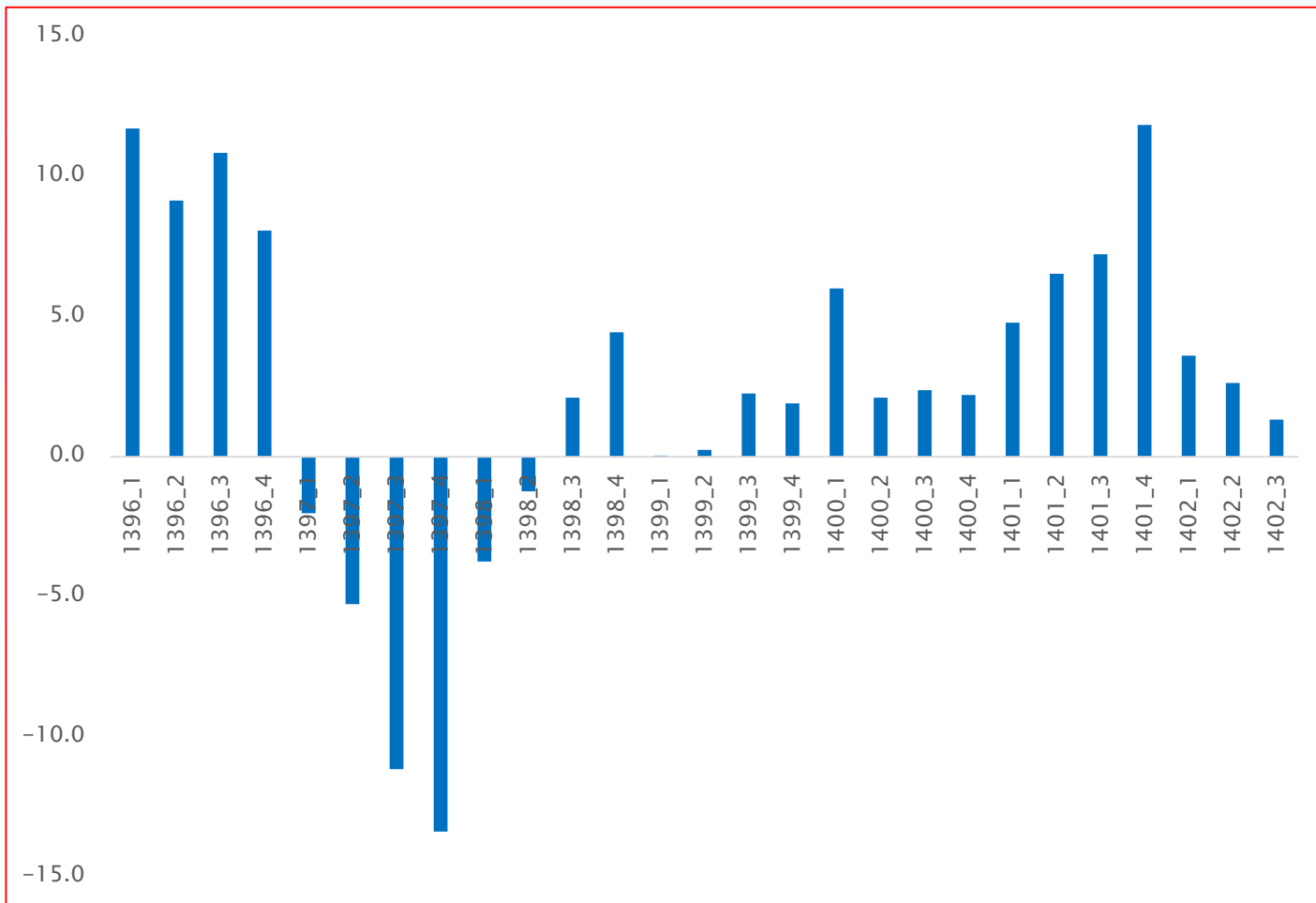
۱۴۰۲

عدم امکان تداوم رشدهای بالای ✓

این بخش با توجه به کاهش

ظرفیت های خالی تولید

بخش صنعت



متوسط رشد بخش صنعت ۴.۲ ✓

درصدی از پاییز ۱۳۹۹ تا پاییز

۱۴۰۲

افزایش رشد بخش صنعت در سال ✓

۱۴۰۱ به دلیل استفاده از ظرفیت

های خالی در صنایعی مثل

خودروسازی

روند نزولی رشد بخش صنعت با ✓

توجه به کاهش ظرفیت های خالی

تولید و عدم سرمایه گذاری

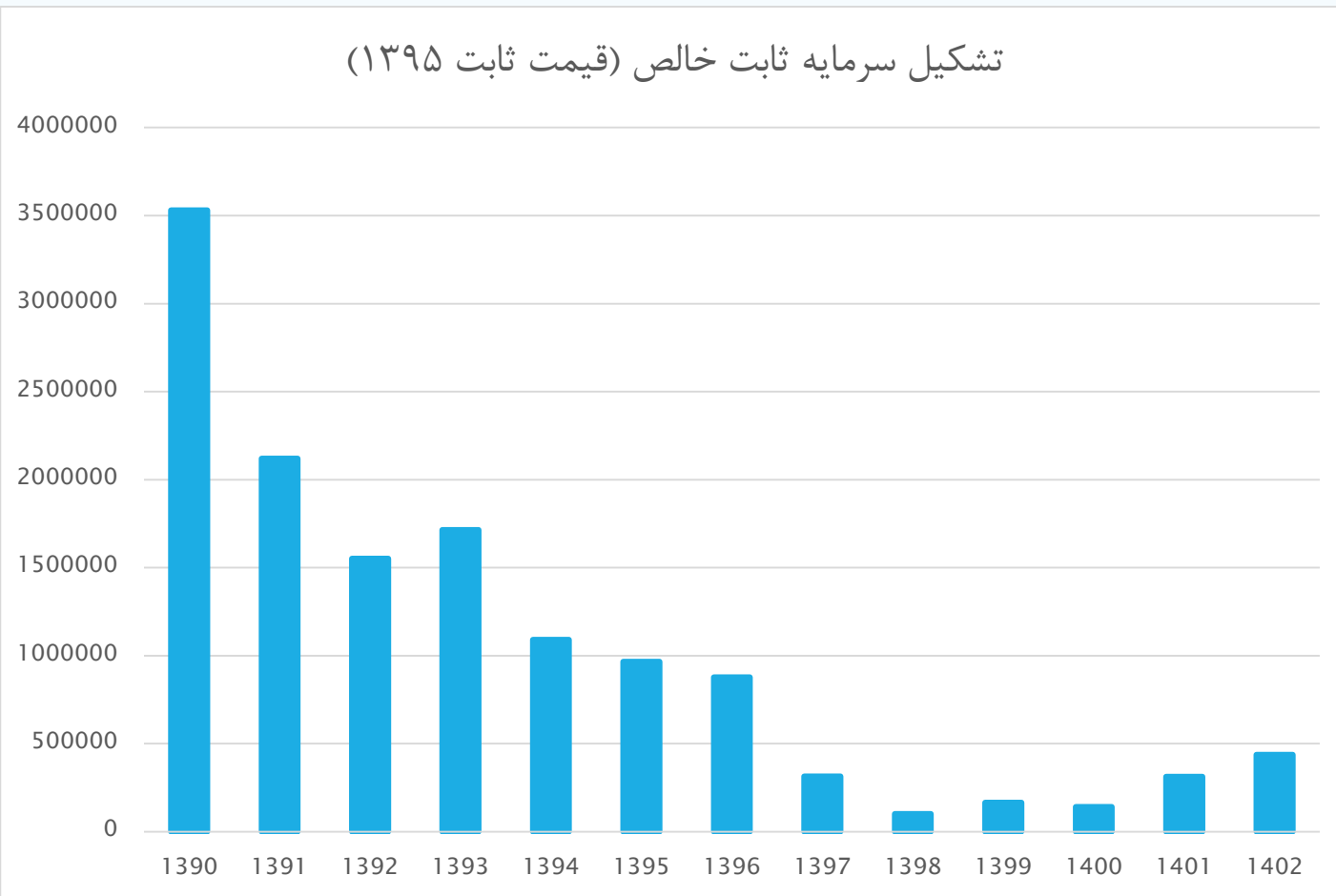
مهمترین چالش های بخش صنعت

- ✓ کاهش انگیزه سرمایه گذاری با توجه به تداوم بی ثباتی های اقتصاد کلان
- ✓ مساله تامین انرژی صنایع (برق در تابستان و گاز در زمستان)
- ✓ تداوم سیاست های دولت با هدف مهار تورم و مشکل تامین مالی به خصوص برای تامین سرمایه در گردش
- ✓ دشواری تامین و تخصیص ارز با توجه به افزایش اختلاف ارز نیما و بازار و افزایش سخت گیری های بانک

مرکزی

تشکیل سرمایه ثابت خالص

تشکیل سرمایه ثابت خالص (قیمت ثابت ۱۳۹۵)



ماخذ: بانک مرکزی

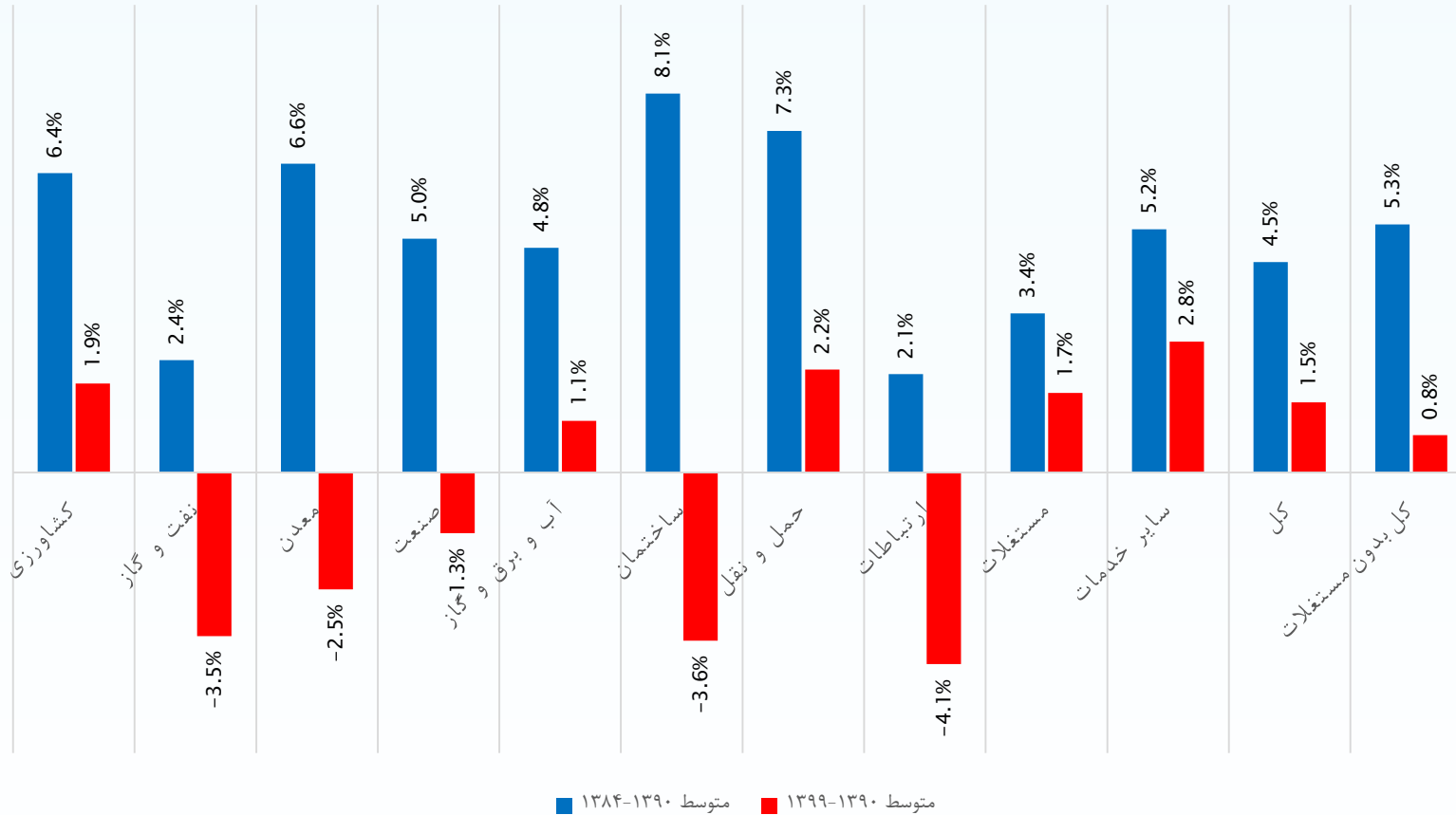
کاهش قابل توجه تشکیل سرمایه خالص در سال های اخیر و عدم افزایش قابل توجه علیرغم رشدهای اقتصادی نسبتاً بالا

مهمترین دلایل:

- ✓ محدودیت منابع داخلی به دلیل کاهش نرخ پس انداز خانوارها
- ✓ عدم دسترسی به منابع خارجی قابل توجه
- ✓ کاهش انگیزه سرمایه گذاری در بخش های مولد به دلیل سوددهی بالای فعالیت های سفته بازانه

موجودی سرمایه کل

متوسط رشد موجودی سرمایه کل اقتصاد به تفکیک فعالیت ها



کاهش رشد موجودی ✓

سرمایه در دهه ۹۰ نسبت به دهه ۸۰

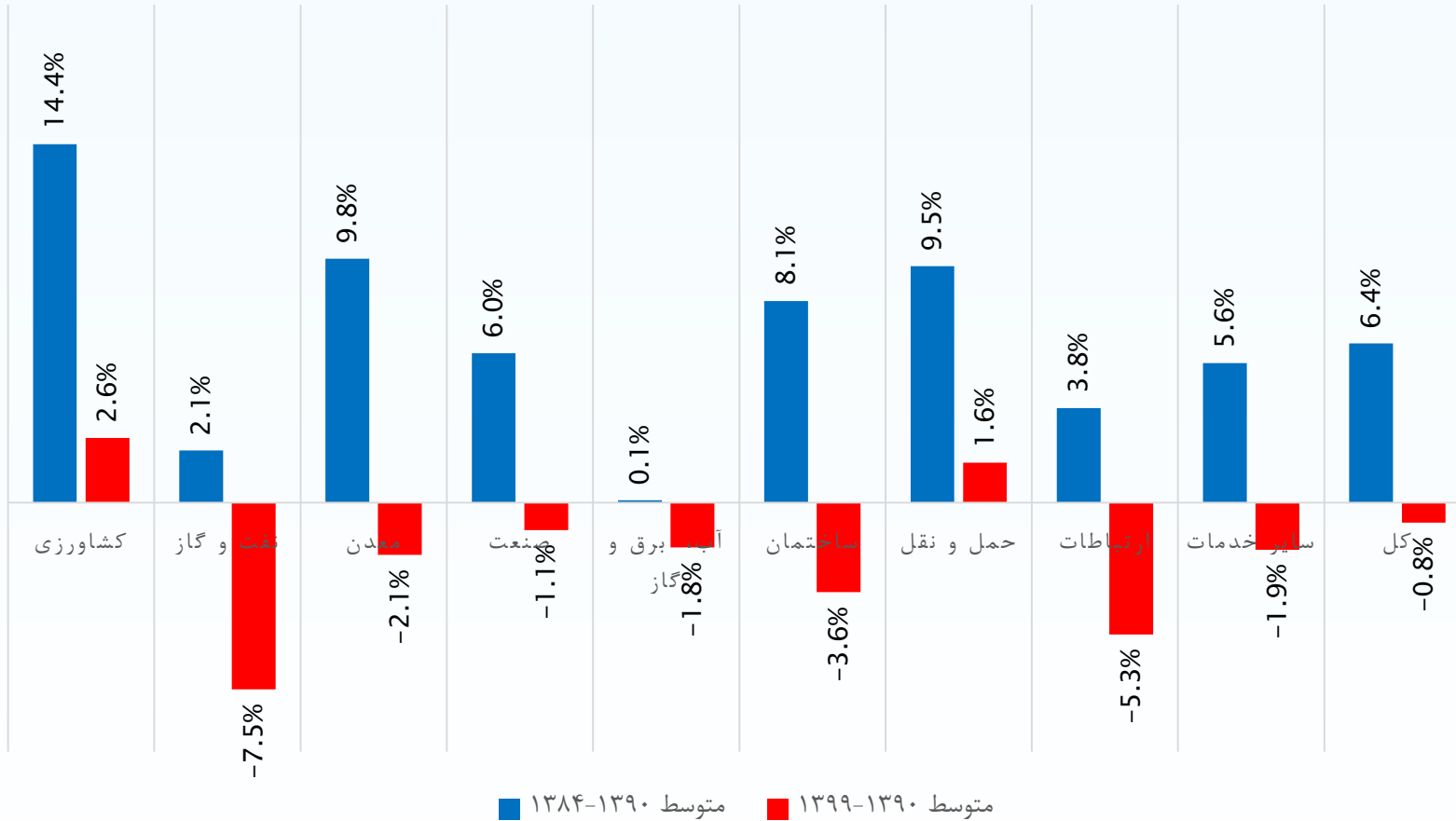
رشد منفی موجودی ✓

سرمایه در بخش های کلیدی نفت و گاز، معدن، صنعت، ساختمان و

ارتباطات در دهه ۹۰

موجودی سرمایه ماشین آلات

متوسط رشد موجودی سرمایه ماشین آلات



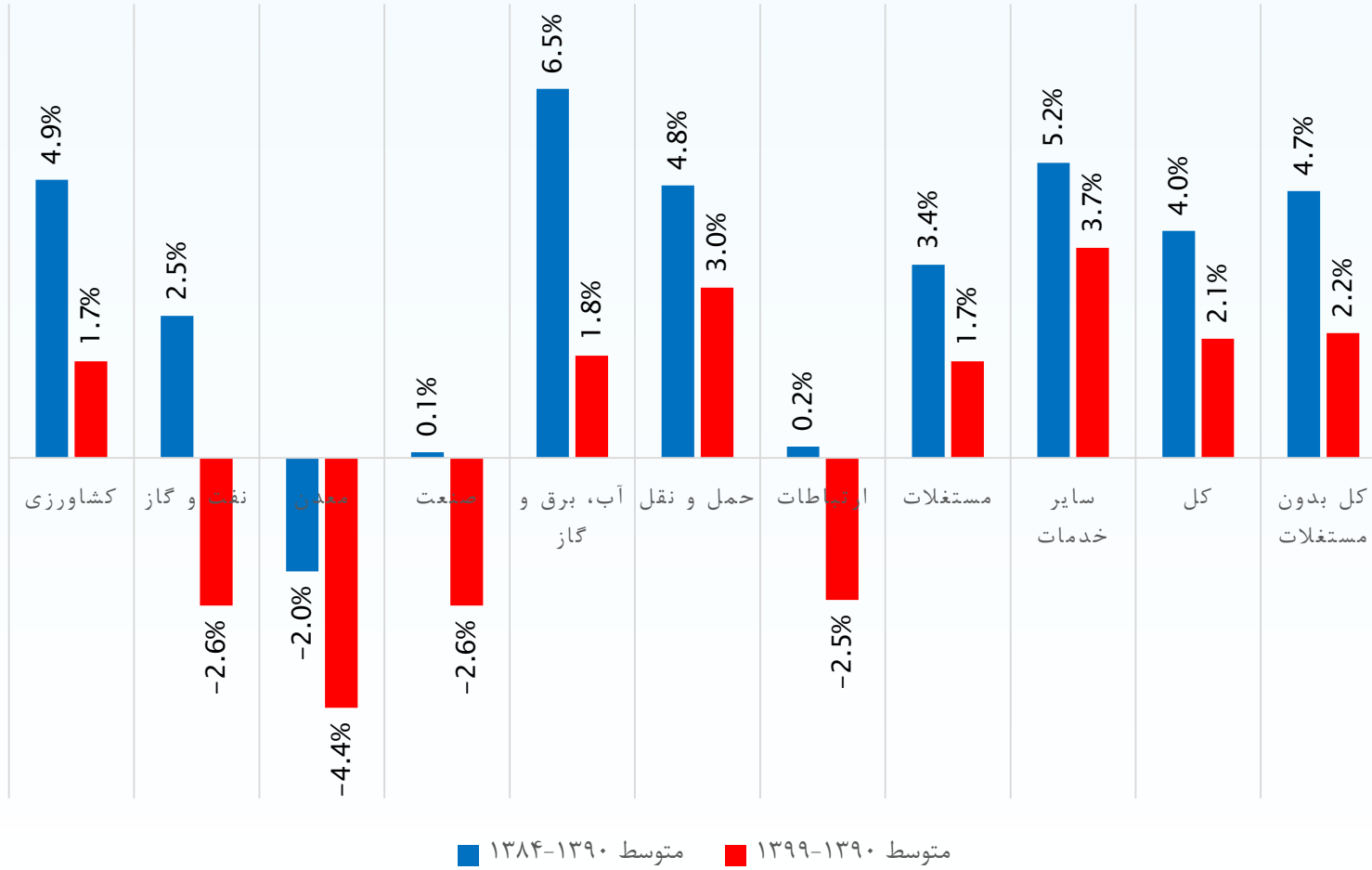
✓ اهمیت رشد موجودی سرمایه ماشین آلات در رشد اقتصادی

✓ رشد منفی موجودی سرمایه ماشین آلات در دهه ۹۰

ماخذ: بانک مرکزی

موجودی سرمایه ماشین آلات

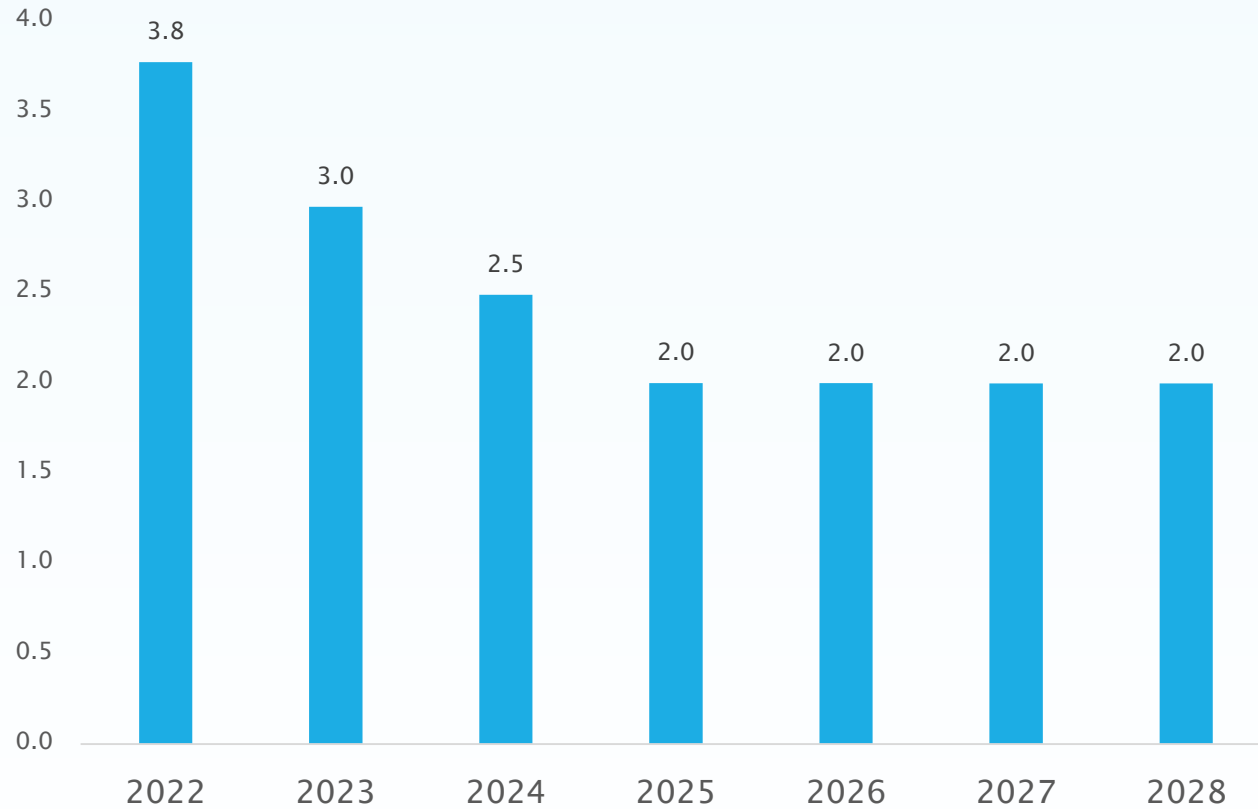
متوسط رشد موجودی سرمایه ساختمان



✓ کاهش رشد موجودی سرمایه ساختمان در دهه ۹۰ نسبت به دهه ۸۰

✓ رشد منفی موجودی سرمایه در ساختمان در بخش های کلیدی صنعت، معدن، نفت و گاز و ارتباطات

پیش بینی رشد اقتصادی



روندکاهشی رشد اقتصادی کشور در ✓
پیش بینی نهادهای بین المللی

ماخذ: صندوق بین المللی پول

اثر سیاست های مهار تورم بر بخش واقعی

در حال حاضر در راستای مهار تورم دو دسته سیاست ها در دستور کار دولت قرار گرفته است

دسته اول: کاهش ناترازی های اقتصاد کلان به منظور کنترل رشد نقدینگی

اقدامات:

مقید بودن به انضباط بودجه ای
تداوم سیاست حدگذاری ترازنامه بانکی

اثرات بر تولید:

عدم امکان افزایش قابل توجه بودجه عمرانی
مساله تامین مالی بخش های تولیدی

دسته دوم: سیاست های تثبیتی با قیمت گذاری های دستوری

اقدامات:

تثبیت نرخ ارز در نرخ ۲۸۵۰۰
قیمت گذاری دستوری صنایع
تشدید نظارت های میدانی

اثرات بر تولید

افزایش احتمال زیانده شدن بنگاه ها
کاهش انگیزه سرمایه گذاری
مساله تامین نیازهای ارزی صنایع



اولویت های سیاستگذاری در جهت
جهش تولید و ظرفیت های بخش تعاون

الزامات دستیابی به رشد اقتصادی بالا و پایدار

- بازطراحی ساختار تصمیم‌گیری در موضوعات مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی و توسعه‌ای
- تعیین راهبرد صنعتی کشور مبتنی بر جانمایی جدید و بازتعریف نقش ایران در عرصه بین‌الملل
- اصلاح نظام بانکی با هدف کاهش ناترازی‌ها و تامین مالی موثر بخش تولید
- پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد از طریق ثبات قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی و تصمیم‌گیری در کشور(ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار)
- تامین پایدار انرژی بخش‌های تولیدی(ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار)
- نرخ ارز حقیقی مؤثر در کنار کنترل نوسانات نرخ ارز اسمی با هدف حفظ رقابت‌پذیری محصولات داخلی

نقش بخش تعاون

• استفاده از ظرفیت تعاونی ها در تامین مالی تولید

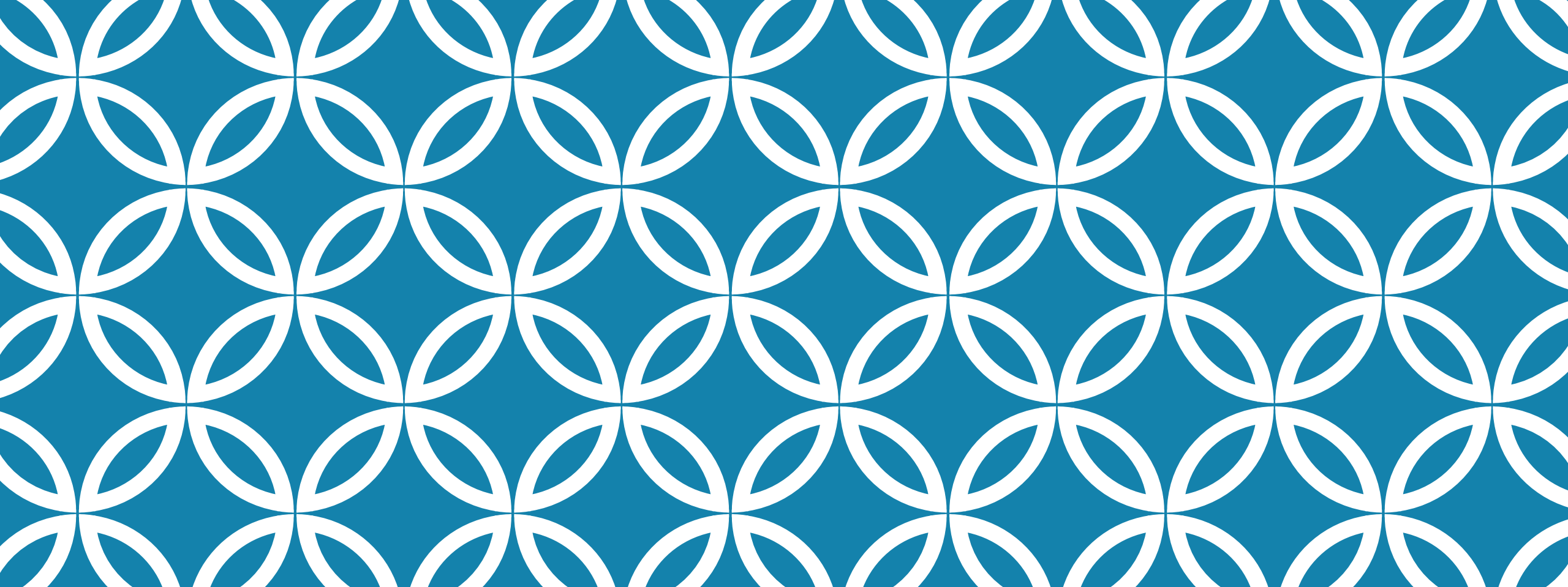
یکی از مهم‌ترین مشکل تولیدکنندگان، موضوع تامین مالی بوده است. در این راستا ایجاد نهادهای مالی که ظرفیت جمع آوری منابع خرد مردم و هدایت آنها به سمت فعالیت‌های تولیدی را بر عهده دارند نقش به سزایی دارد. بر اساس تجارب جهانی، صندوق های اعتباری تعاونی تولیدکنندگان نقش موثری در هدایت تولیدکنندگان و مردم جهت حمایت از فعالیتهای تولیدی ایفا می کند.

• استفاده از ظرفیت تعاونی ها در تامین انرژی

تامین انرژی بنگاه‌های تولیدی یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های بخش تولید کشور است که با حل آن قطعا جهش مناسبی در تولید کشور ایجاد می شود. یکی از ابزارها در این راستا می تواند جذب سرمایه گذاری آحاد مردم در قالب تعاونی برای ایجاد نیروگاه‌های کوچک و متوسط باشد.

• استفاده از ظرفیت تعاونی ها در جهش تولید مسکن

تجربه خوب تعاونی ها در ساخت مسکن مهر نشان می دهد این بخش می تواند نقش موثری در جهش تولید مسکن ایفا نماید.



باتشکر از توجه شما

تجزیه رشد درآمد ملی

سهم در رشد	سهم در ۱۳۹۰	رشد ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۰	1400	1390	
11%	85%	13%	15,244,164	13,498,795	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
0%	0%	-164%	-6,932	10,750	جمع می شود خالص درآمد عوامل تولید از خارج
-31%	26%	-120%	-827,808	4,174,750	جمع می شود نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
4%	11%	39%	2,493,591	1,797,033	کسر می شود مصرف سرمایه ثابت
-25%	100%	-25%	11,915,833	15,887,263	درآمد خالص ملی

تجزیه اجزای رابطه مبادله $(T = ((2 U (1 - P)) / (P(1 + U))) * (X / Pe))$

سال	Pe: شاخص ضمنی قیمت صادرات	Pi: شاخص ضمنی قیمت واردات	$P = P_i / P_e$	M: ارزش واردات به قیمت‌های جاری	X: ارزش صادرات به قیمت‌های جاری	U = M / X ارزش واردات به صادرات	X / Pe ارزش صادرات به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵	T: نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
1390	67.92	22.0	0.3	1,123,090	1,719,401	0.7	2,531,430	4,174,750
1391	88.73	42.4	0.5	1,706,575	1,774,577	1.0	2,000,041	2,146,821
1392	137.26	70.8	0.5	2,329,470	2,678,202	0.9	1,951,161	1,705,874
1393	128.69	82.6	0.6	2,759,852	2,797,832	1.0	2,174,020	1,202,990
1394	94.69	95.8	1.0	2,505,718	2,265,949	1.1	2,392,950	(29,138)
1395	100.00	100.0	1.0	2,770,273	3,049,167	0.9	3,049,167	(0)
1396	124.17	124.5	1.0	3,683,549	3,805,140	1.0	3,064,568	(8,024)
1397	220.46	275.6	1.3	5,936,352	6,729,561	0.9	3,052,539	(572,725)
1398	265.13	506.6	1.9	7,462,294	6,426,129	1.2	2,423,752	(1,241,529)
1399	375.03	960.8	2.6	9,947,204	7,923,565	1.3	2,112,807	(1,433,969)
1400	686.29	1119.2	1.6	14,379,623	15,250,784	0.9	2,222,191	(834,300)
رشد ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۰	910%	4987%	403%	1180%	787%	44%	-12%	-120%